

ศึกษาที่ใจ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “พระอรหันต์แบบสุขขวิปัสสโก”

กราบนมัสการหลวงพ่อกับคุณครู ผมได้ปฏิบัติภาวนามาได้เวลาช่วงหนึ่งแล้ว และก็ศึกษาเรื่องความรู้เรื่องปริยัติไปด้วยครับ ผมได้ไปศึกษาถึงประเภทของพระอรหันต์ แล้วเห็นมีบางครั้งข้อมูลที่ศึกษาได้กล่าวถึงพระอรหันต์แบบสุขขวิปัสสโกที่มีอาสวัชชญาณเท่านั้น แต่ไม่มีอภิญญาอื่นๆ เพราะไม่ได้เจริญขั้นสมณะ

จึงอยากเรียนถามหลวงพ่อกับคุณครู ที่ผมศึกษาเจอผิดหรือถูกอย่างไร ไม่ต้องเจริญสมณกรรมฐานก็สามารถเข้าถึงมรรคได้จริงหรือไม่ครับ กราบรบกวนหลวงพ่อกับคุณครูด้วยความกระแงด้วยครับ

ตอบ : ให้ความกระแงด้วย ก็โยมปฏิบัติด้วย แล้วไปศึกษาด้วย ถ้าเราให้ความกระแง เราก็ให้ความกระแงจากการศึกษา แล้วถ้าให้ความกระแงจากการศึกษา ต่างคนต่างตบอด ต่างคนต่างตบอด ตบอดก็คลำข้าง คลำข้างก็ออกนอกกลุ่มออกไปหมดนะ

แต่ถ้าเอาความจริง ถ้าเอาความจริง เขาศึกษานะ เขาศึกษาเขาหาที่หัวใจใจ ศึกษาคือหัวใจนี้ ถ้าศึกษาที่หัวใจนี้ ใจเรื่องสิ่งที่ว่าพระอรหันต์ประเภทใด พระอรหันต์อย่างไร

กรณีอย่างนี้เป็นกรณีของหลวงตา หลวงตาท่านพูดบ่อย ท่านพูดถึงพระอรหันต์ก็ประเภท พระอรหันต์ชนิดใดต่างๆ ใจนี้มันเป็น ถ้าท่านเข้าใจแล้วท่านพูดของท่านได้ชัดเจนของท่าน

แต่ของเรา เราศึกษามา ศึกษามาด้วยความไม่รู้ของเรา ศึกษามาด้วยหัวใจที่มันยังไม่เข้าใจใจ ถ้ายังไม่เข้าใจ เราศึกษา ใจ เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เราก็มีเป้าหมายของเรา

เป้าหมายของเราอยากจะได้สิ่งที่ดีที่สุดแห่งทุกข์ เป้าหมายของเราจะ แต่ถ้าเราปฏิบัติยังไม่ถึง เป้าหมายของเรา เราก็ขวนขวายของเราเพื่อประโยชน์กับเราเอง เพื่อประโยชน์กับเรา

เกิดมาภพชาติหนึ่ง ภพชาติหนึ่งเราก็สะสมคุณงามความดีของเราไป ประพฤติปฏิบัติ มา คนถ้าจะมีปัญญาๆ ปัญญาเกิดจากการประพฤติปฏิบัติ คนเราเวลาจะมีปัญญา มีปัญญา เกิดจากการศึกษา พอการศึกษา คนมีการศึกษาจบแล้วมีวุฒิ มีวุฒิแล้วก็เข้าไปทำงาน มีวุฒิ แล้วว่าฉันเคยศึกษาจบชั้นใดไป

แต่เวลาถ้าปฏิบัติ ปฏิบัติถ้ามันรู้จริงในหัวใจ เขาศึกษามา ศึกษาให้ปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติ ขึ้นมาเป็นความจริงแล้ว เวลาครูบาอาจารย์ของเราถ้าเป็นความจริงแล้ว เรื่องอย่างนี้ไม่มีความ ลังเลสงสัยใดๆ ทั้งสิ้น เพราะอะไร

เพราะว่าเวลาหลวงปู่่มั่นท่านตอบปัญหาของท่านนะ พระอรหันต์มีประเภท เดียว พระอรหันต์มีประเภทเดียวคือประเภทสีนิกิเลส ถ้ายังไม่สีนิกิเลส ไม่ใช่พระ อรหันต์ แต่เวลาสีนิกิเลสแล้ว เวลาบรรคผลมันรวมลง จิตนี้มันกลั่นออกมาจากอริยสัจ จิตนี้มันกลั่นออกมาจากอริยสัจ จิตนี้มันกลั่นออกมาจากมรรคไป

ดูสิ เวลาหลวงปู่จวนท่านเทศน์นะ “ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์” วิธีการดับทุกข์ๆ นะ ถ้ามันดับทุกข์ จิตนี้มันกลั่นมาจากอริยสัจ พระอรหันต์จะประเภทใดก็ได้ แล้วแต่ มันต้องผ่านอริยสัจ ผ่านมรรคเข้ามา อรหัตตมรรค อรหัตตผล มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ ถ้ามันเป็นความจริงอย่างนั้นแล้วมันเป็นความจริงๆ

ฉะนั้น เวลากรรมฐาน เวลาหลวงปู่่มั่นตอบ ท่านบอกว่า “หืม! พระอรหันต์มีหลาย ประเภทด้วยหรือ พระอรหันต์ก็มีประเภทเดียวเท่านั้นนะ คือประเภทที่สีนิกิเลส”

แต่ในปัจจุบันนี้ถ้ามีการศึกษา เราศึกษา ยิ่งศึกษา ยิ่งตอนนี้พุทธศาสตร์ๆ ศึกษา ดอกเตอร์กัน ศึกษากันเยอะเยอะเลย ข้าราชการจะไปเอาวุฒิ ไปศึกษาพุทธศาสตร์ทั้งนั้นนะ เอา ดอกเตอร์ๆ ก็ศึกษาเรื่องนี้ ได้เป็นดอกเตอร์ด้วย แล้วก็จะมาโต้แย้งกันเรื่องพระอรหันต์นี่ เพราะ อะไร เพราะพระอรหันต์ประเภทที่ตาบอดไป

แต่เวลาหลวงปู่มันท่านบอก พระอรหันต์มีประเภทเดียว ประเภทที่สิ้นกิเลส ถ้าสิ้นกิเลสแล้วจบ ไม่สงสัยเรื่องความเป็นพระอรหันต์ แล้วถ้าไม่สงสัยเรื่องความเป็นพระอรหันต์แล้ว เข้าใจเรื่องนี้ได้หมดนะ แต่โดยโลกๆ ไร โดยโลกๆ ถ้าใครพูดสิ่งใด พูดเป็นประเด็นไว้ แล้วสิ่งข้างเคียงมันก็เกาะ เกาะแล้ววิจารณ์กัน วิจารณ์กันไป เปรอะไปหมดเลย

แต่ถ้าเป็นจริงๆ ท่านหัวเราะ เพราะว่าอะไร เราอยู่กับหลวงตา หลวงตาท่านพูดไป เวลาที่มีพระผู้ใหญ่เจ้าฟ้าเจ้าคุณท่านเทศน์ ท่านเทศน์ถึงว่านิพพานเป็นอย่างนั้น ท่านยิ้มๆ นะ ท่านขำๆ ในใจ แต่ท่านก็ไม่พูด เพราะเราเป็นพระผู้น้อยไง เราเป็นพระผู้น้อย เราเป็นพระที่ไม่มียศถาบรรดาศักดิ์

ไอ้คนที่มียศถาบรรดาศักดิ์เขาพูดถึงไง พูดถึงมรรคถึงผล พูดถึงนิพพาน พูดแล้วเขามีความชุ่มชื่น เขามีความยกย่องสรรเสริญกันไง สรรเสริญที่ไหน สรรเสริญที่ศาลบตรัง ฉันมียศถาบรรดาศักดิ์ ฉันเป็นฝ่ายปกครอง ฉันมีอำนาจ ถ้ามีอำนาจ ใครมาได้แย่งกันไป เดี่ยวจะสั่งปลด นั่นนะ นั่นเป็นความเห็นของเขาไง

ฉะนั้น เวลาหลวงตาท่านบอกท่านได้ยินได้ฟังแล้วมันเศร้าใจไง มันเศร้าใจเลยนะ เศร้าใจตรงไหนรู้ไหม คนที่ไม่เป็นมันไปปล่อยไก่ไง มันไปปล่อยไก่อกลางสนามหลวงเลย มันไปปล่อยไก่อกลางประเทศไทยเลย ปล่อยไก่อเป็นข่งๆ เลย แล้วไอ้คนรู้มันก็อายแทนใช่ไหม ไอ้คนที่ไม่รู้มันปล่อยไก่อแล้วมันก็ยัง โอ้โฮ! มีอำนาจๆ

นี่พูดถึงว่า พระอรหันต์มีกี่ประเภทล่ะ

แต่เวลาเราเป็นกรรมฐาน ลูกศิษย์ครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ของเราท่านเทศน์ว่าการ เทศน์ว่าการให้พวกเรามั่นใจ

หลวงตาท่านพูดบ่อยนะ “เราสอนด้วยความไม่สงสัย เรา รู้ อยู่ เต็ม ออก” นี่เวลาหลวงตาท่านพูด แล้วเวลาหลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านไม่เคยประกาศตัวประกาศ

ตนเลย ความเป็นจริง สูงสุดสู่สามัญ ท่านไม่เคยอดตัว ท่านไม่เคยคิดว่าท่านจะเป็นอะไรเลย แต่พระในวัดเชื่อหมด พระในวัดเชื่อหมดเลย เพราะอะไร

เพราะท่านพูด เวลาเราทำงาน ทำงานนะ ๑ ๒ ๓ ๔ เวลาทำงานขึ้นมา ท่านบอกถึงวิธีการทำงานทั้งหมดเลย เพียงแต่เราทำไม่ถึงเท่านั้นนะ แล้วการทำงานของท่าน ท่านไม่เคยสงสัยเลย ท่านจะบอกวิธีทำงาน ท่านเทศนาว่าการ ท่าน ๑ ๒ ๓ ๔ มรรค ๔ ผล ๔ มั่นก็จบ ถ้าจบแล้วมันก็สิ้นกิเลส เวลาความจริงมันเป็นแบบนี้ไง แต่ของเรา เราทำไม่ถึงใช่ไหม แต่เราเชื่อๆ

หลวงตา เวลามาถึงหลวงตา หลวงตาท่านบอกเลย “เราสอนด้วยความไม่สงสัย” เพราะอะไร ถ้าเราฟังด้วยความสงสัยนะ เราจะปฏิบัติกันอย่างไร เราฟังมา เรารับมาด้วยความลังเล เรารับมานี้จริงไม่จริง เรายังโง่เลยอยู่ แล้วลองไปปฏิบัตินะ อีกห้าปีมันก็ยังโง่เลยอยู่นั้นนะ พายเรืออยู่ในอ่างนั้นนะ หมุนไปหมุนมาอยู่นั้นนะ

ฉะนั้น เวลาหลวงปู่มัน เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ โหะ! โหะ! โหะ! ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างอื่นไม่ได้ ถ้าเป็นอย่างอื่น ผิด ต้องเป็นอย่างนั้น นี่ไง แบบสิ้นกิเลสไง แบบสิ้นกิเลสมันก็เข้ามาทางนี้ไง ถ้าเข้ามาทางถูกต้องดั่งามมันก็เป็นถูกต้องดั่งามไง

แต่ที่นี้ผู้ถามถามว่า เขาปฏิบัติแล้วเขาศึกษาไปด้วย ศึกษาถึงสุขขวิปัสสโก สุขขวิปัสสโก เขาพูดถึงพระอรหันต์ที่แห่งแห่งใด บอกว่าไม่ได้ทำฉานสมาบัติใจ ไม่ได้ทำสมณะ จิตมันไม่มีกำลังใจ นี่เขาพูดของเขา เขาไม่มีอภิญญา ถ้าเป็นอภิญญา พวกพระอรหันต์วิเศษ ๓ ต่างๆ เขาก็มีของเขา

สุขขวิปัสสโกก็มี เราจะบอกเลยนะ แยกสองส่วนใหญ่ๆ แยกสองส่วนใหญ่ๆ ที่ว่า ปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ

ถ้าเป็นเจโตวิมุตติ พวกที่ทำสมาธินี้พวกเจโตวิมุตติ ครูบาอาจารย์เราส่วนใหญ่เป็นเจโตวิมุตติ เพราะเวลาท่านเทศน์เรื่องทำความสงบของใจ พอใจสงบแล้วให้พิจารณากาย หลวงปู่ชอบ หลวงปู่ขาว หลวงปู่คำดี หลวงปู่เจ็ยะ หลวงปู่บัว พวกนี้หมดเลย

แต่ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ หลวงตา หลวงปู่คุณย์ หลวงปู่มั่น นี่ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติ แต่ท่านทำสมาธิด้วย

ฉะนั้นบอกว่า สุขขวิปัสสโกแห่งแล้งๆ มันวิเคราะห์หิวจี้กันไป โดยพระอรหันต์โดยความมีติดบอด ถ้ามีติดบอดก็พิจารณาไปไง แต่ถ้าเป็นหลวงปู่มั่น เป็นครูบาอาจารย์เรานะ พระอรหันต์มีประเภทเดียว ประเภทที่สิ้นกิเลส ถ้าสิ้นกิเลสไปแล้ว ที่นี้จริตนิสัย ความชำนาญ พอความชำนาญมันเป็นอย่างนั้นนะ

ถ้าสุขขวิปัสสโก สุขขวิปัสสโกอย่างเช่นพระสารีบุตร ถ้าพระสารีบุตรนี้เป็นปัญญาวิมุตติ ถ้าพระโมคคัลลานะเป็นเจโตวิมุตติ ถ้าเจโตวิมุตติ เวลากำลัง ดูสิ พระโมคคัลลานะจะไปไปสวรรค์ ไปนรก ไปต่างๆ แล้วมารายงานองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะตอนนั้นกำลังเผยแผ่ธรรมใน ที่นครราชคฤห์ หมู่บ้านใด ตระกูลใด มีคนตายไป ตายไปแล้ว ตายแล้วไปเกิดที่สวรรค์ชั้นใด เกิดอย่างไร เกิดที่ไหน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม พระโมคคัลลานะจะประกาศเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าใช่ๆ

ศาสนานั้นคงมากๆ นี่ไง เพราะอะไร เพราะมันมีผู้ไปรู้ไปเห็นใช่ไหม ที่นี้พระสารีบุตร พระสารีบุตรปัญญาวิมุตติ ถ้าว่าสุขขวิปัสสโก อย่างนี้ปัญญาวิมุตติ ถ้าปัญญาวิมุตติแสดงธรรมแตกฉานมากเลย

เวลาใครฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วไม่เข้าใจ ไปถามพระสารีบุตร พระสารีบุตรจะอธิบาย อธิบายจนเข้าใจ พอเข้าใจแล้วไปถามพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอก “ถ้าเป็นเราตอบ เราก็ตอบแบบพระสารีบุตรนั่นแหละ”

เวลาฟังพระสารีบุตรแล้วไม่เข้าใจ มาถามพระพุทธเจ้า ฟังพระพุทธเจ้าไม่เข้าใจ ไปถามพระสารีบุตร นี่แห่งแล้งหรือ สุขวิปัสสโกแห่งแล้ง มันจะแห่งแล้งมาจากไหน ขอให้มันสิ้นกิเลสเถอะ

แหม! มันจะสิ้นกิเลส นี่มันพูดถึง เวลาเราก็อยากสิ้นกิเลสด้วย อยากจะเป็นแบบหนังจีนนะ มีพระบวชอยู่กับเราหลายองค์เขาบอกว่าเวลาเขาบวชใหม่ๆ เขาคิดว่าเวลาปฏิบัติไปแล้วเขาจะทำได้แบบหนังจีนไง ตัวเบาเหาะเหินเดินฟ้า เขาจะทำแบบหนังจีนเลย เขาคิดกันอย่างนั้นนะ คนคิดกันอย่างนั้น พระที่อยู่กับเราพูดอย่างนี้เลย เขาคิดว่าเขาภาวนาไป เสร็จแล้วเขาจะเป็นได้แบบหนังจีนนั้น เขาจะเหาะเหินเดินฟ้า

แต่พูดอย่างนั้นนะ ครูบาอาจารย์ของเราละ ดูลี เช่น หลวงปู่ขาว หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟังเหาะอยู่บนอากาศ มันทำได้ทั้งนั้นนะ แต่มันไม่ได้เป็นแบบหนังจีนอย่างนั้น มันเป็นไปไม่ได้ มันรับรู้ได้ มันทำได้ ท่านทำของท่านไง เพราะไอ้มันเป็นเครื่องเคียง มันเป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีอำนาจวาสนาบารมี แต่เวลาเราจะสิ้นกิเลส เราจะภาวนาของเรา เราต้องทำความสงบของใจนี้ไง ถ้าใจมันสงบขึ้นมาแล้วมันจะเป็นข้อเท็จจริงไง ถ้าเป็นข้อเท็จจริงมันถึงจะเข้าสู่มรรคไป

แต่ที่มันอยู่ข้างนอก อย่างที่ว่าพระที่มาบวชอยู่กับเรา เริ่มต้นเขาบอกว่าเขาจะเหาะเหินเดินฟ้า เขาจะแบบหนังจีน

หนังจีน ดูลี อย่างพวกอภิญาเขาทำของเขาได้ แต่มันชั่วคราวนะ มันชั่วคราวตรงไหน มันชั่วคราวที่ใจเขายังมีกิเลสอยู่ไง เพราะใจเขายังมีกิเลสอยู่ คนที่มีกิเลสมันมีความชอบความไม่ชอบใช้ไหม มันมีเรื่องของเราของเขาใช้ไหม

เวลาเขามาแสดงให้เห็นว่าเขาเหาะเหินเดินฟ้าได้ ทุกคนชื่นชมเขา ใ้โฮ! เขาจะชื่นชมเขาจะเหาะให้เราดูได้เลย แต่ถ้ามีคนเขาไม่เชื่อ เขาตินะ เหาะนะ เขาไปไม่ได้เลย เพราะมันวิตกกังวลคนที่มาคอยจับผิดเขาไง คนที่มาติเขา จิตมันรบกวนไปกับเขาไง นี่ไง พวกเหาะเหินเดิน

ฟ้ามันมีประโยชน์อะไร ถ้าคนชื่นชมมันก็ชื่นชมไปกับเขา ถ้าคนเขาติเตียนขึ้นมามันห่อเหี่ยวเลย
ห่อเหี่ยว มันทำไม่ได้เลย

แต่ครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นธรรมๆ ขึ้นมา ในธรรมของท่าน โลกธรรม ๘ มันเข้าไป
กระทบกระเทือนใจนั้นไม่ได้ มันคงที่ของมัน แล้วจะมาทำ ทำไม่จะทำไม่ได้ มันทำได้ทั้งนั้นนะ

นี่พูดถึงทางโลกที่คิดกันไป ทีนี้เข้ามาคำถามใจ คำถามเขาบอกว่า สิ่งที่เขาศึกษามา
พระอรหันต์บางประเภท ข้อมูลที่ศึกษามา พระอรหันต์แบบสุขขวิปัสสโกมีอาสวัชยญาณ
เท่านั้น แต่ไม่มีอภิญาเพราะไม่ได้เจริญสมณะ

เจริญสมณะ ต้องเจริญสมณะ ไม่เจริญสมณะไม่มี คำว่า “เจริญสมณะ” นี้เป็นปัญญา
อบรมสมาธิใจ ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ อย่างที่หลวงปู่ดุลย์ท่านสอนให้ดูจิตๆ ดูจิตจนจิตเห็น
อาการของจิต

ดูจิตๆ การดูจิตอย่างนั้น การดูจิตนั้นนะสมณะ การดูจิตนั้นนะสมณะ แต่การดูจริงๆ
เป็นสมณะจริงๆ ไม่ใช่แบบลูกศิษย์ลูกหาของท่านที่เอามาพูดบอกว่า ดูจิตๆ ให้นึกเอา ดูจิตให้เคล
ลมเอา ให้เคลมเอา ให้นึกเอา ให้จินตนาการเอา...ไม่มี เวลาที่เขานึกเอา ดูจิต ดูอะไร

ดูจิต ถ้าดูจิต ถ้าเป็นคำสอน อันนี้มันเป็นคำสอนเดียวกับหลวงตา หลวงตาท่านใช้คำ
ว่า “ปัญญาอบรมสมาธิ” ถ้าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิมันไล่ไปๆ ท่านพูดชัดๆ
ตรงตัวมาก “ปัญญาอบรมสมาธิ”

ดูจิตๆ ดูจิตด้วยปัญญามันก็ปัญญาอบรมสมาธินี้แหละ เป็นสมณะใหม่ สมณะคือทำ
สมาธิ ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงท่านทำสมณะ แต่ท่านไม่เน้นเป็นวิชาเอกใจ เพราะมันวิชา
รองใจ แต่วิชาเอกคือปัญญาใจ แต่มันต้องมรรค ๘ ไง ถ้ามรรค ๘ มันรวมโดยมรรค ๘ มันเป็น
สมณะ คนภาวนาเป็นนะ พระอรหันต์ประเภทเดียว ประเภทที่สิ้นกิเลส เขาเข้าใจตรงนี้

ไอ้เรื่องนี้เพียงแต่ว่ามันเป็นจริตเป็นนิสัย จริตนิสัย คนโทสจริต โมหจริต โลภจริต จริต
อย่างไรมันกระทบกระเทือนอย่างนั้น นี่พูดถึงจริตมันชัดเจน ถ้าพูดถึงความถนัดมันก็ชัดเจน

ฉะนั้น คำว่า “สมณะ” เขาไม่ได้ทำสมณะ เขามีแต่อาสวัชชญาณ

มีได้อย่างไรถ้าไม่มีสมณะ อาสวัชชญาณมันเกิดหรือ ดูลิ อาสวัชชญาณเป็นของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำหนดอานาปานสติ
กำหนดอานาปานสติ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวัชชญาณ เป็นขั้นเป็นตอน
ขึ้นไป ด้วยกำหนดอานาปานสติ อาสวัชชญาณถึงเกิด ถ้าขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาสวัชชญาณ
เกิดไม่ได้

นี่ไง ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล ศาสนาไหนไม่มีความสมมูล ศาสนานั้น
มรรคสามัคคีไม่ได้ นี่มันมีของมัน

แต่ใช้พวกตาบอดใจ มันจะไปหาเอาในตำราไปหาเอาจากคำติฉินนินทาของคนไป
ไปหาเอาจากกระแสสังคมไป กระแสสังคม ถ้าภาวนาไม่เป็นแล้วเขาพยายามจะบอกถึงพื้นฐาน
ของฝ่ายการกระทำนั้นว่าใช้ไม่ได้ คือเริ่มต้นไม่ได้ไง ทำสมณะไม่ได้ กำหนดพุทธโธไม่ได้ มันไม่
เป็นปัญญา

มันตาบอดคำข้างนะ ไปไหนมา สามวาสสองศอก เขาไม่ได้ถามว่าสมณะหรือไม่สมณะ
เขาถามถึงการประพฤติปฏิบัติ ถ้าการประพฤติปฏิบัติโดยพื้นฐานของมัน เด็กน้อยเราขึ้นมาจะ
เด็กเราเกิดมานะ ห้ามกินนมแม่ ห้ามกินนม ให้มันกินข้าวเลย มันจะได้โตไวๆ เพราะนมไม่มี
ประโยชน์กับใครๆ มีประโยชน์กับเราก็อาหารการกินใช่ไหม โตขึ้นมาเราก็จะกินสเต็ก เด็กมัน
คลอตามก็เอาสเต็กกัดปากมันเลย มันอยู่ได้ไหม มันเป็นไปไม่ได้หรอก โดยธรรมชาติของเด็ก
มันต้องกินนม ไม่กินนมแม่อีกกินนมผง

โดยธรรมชาติของจิต จิตถ้ามันไม่สงบ จิตมันไม่เป็นสัมมาสมาธิขึ้นมา มันเกิด
ปัญญาขึ้นไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ ไม่มี แต่ถ้ามี มีก็เป็นการจินตนาการทั้งนั้นนะ

ไอ้ที่พูดถึงมันเป็นกระแสสังคมไป สังคมสังคมหนึ่งก็พยายามจะปลุกกระแสกันขึ้นมา
“มันเป็นสมณะ มันไม่มีประโยชน์ มันไม่เป็นปัญญา”

เด็ก ไม่ให้เด็กมันเจริญวัยเลยหรือ ไม่ให้เด็กมันเติบโตมาเลยหรือ ถ้ามันไม่มีเด็กมันก็ไม่มีผู้ใหญ่ ไม่มีเด็ก ถ้าตัดตอนจากเด็กนั้นไปนะ ตัดตอนมันหายไปเลย โผล่มาก็อายุสี่สิบ เออ! มนุษย์แปลกประหลาดเกิดตอนอายุสี่สิบ ไข่เนี่ยมันเป็นโอบปาติกะ เทวดาเขาเกิดอย่างนี้ โอบปาติกะเขาเกิดอย่างนี้ แต่ไข่จากเด็กขึ้นมาไม่ต้องพุดถึงมันเลย ไม่ต้องไปสนใจมันด้วย มันเป็นสมณะ มันไม่มีความจำเป็น

ชีวิตนี้มีอยู่จริงหรือ ชีวิตนี้มันต้องผ่านขั้นทารกมา มันต้องผ่านจากวัยเด็กมา จิตมันจะโตขึ้นมาได้มันก็ต้องฝึกหัดตัวมันเข้มแข็งขึ้นมา ถ้ามันเข้มแข็งขึ้นมา แล้วพอมันเข้มแข็งแล้วมันถึงจะใช้ปัญญาของมัน

นี่พุดถึงใจ นี่เวลาเขาถาม เขาถามนี่เขาเหย่ เขาเหย่จะให้เราออก เขาเหย่เฉยๆ เขาเหย่มาเฉยๆ ใจ ที่นี้เขาเหย่มาเฉยๆ เขาพุดไปไงว่าฉันรู้เห็นจริงอย่างไร แล้วเหย่มาให้คายออกมา ถ้าให้คายออกมา มันเป็นเรื่องการคาดหมาย ถ้าการคาดหมาย เขาบอกว่าเขาได้อาสวักขยญาณเท่านั้นโดยที่ไม่มีอภิญญา

อภิญญามันส่วนอภิญญา คำว่า “อภิญญา” นี้ไร้สาระเลย อภิญญามันเป็นของเล่นของเล่นๆ ทั้งนั้นนะ ของเล่นๆ ที่ครูบาอาจารย์ของเรา ของเล่นๆ แล้วเล่นจริงด้วย ของเล่นๆ แต่เล่นจริง เล่นจริงคือทำได้จริง แต่เป็นของเล่น ไม่ตื่นไม่เต้น ไม่อวด ไม่ต้องการให้ใครรู้

แต่มนุษย์ มนุษย์มีศักยภาพ มนุษย์อยากจะพ้นจากทุกข์ ถ้ามนุษย์อยากจะพ้นจากทุกข์ มนุษย์ต้องพิสูจน์ มนุษย์จะไม่ให้สิ่งใดมีความลึกลับสงสัยตกค้างในใจ

ในพระไตรปิฎก ในการประพฤติปฏิบัติของครูบาอาจารย์ของเราที่ทำได้ ผู้ที่มีอำนาจวาสนาที่การปฏิบัติทดสอบทั้งนั้นนะ ครูบาอาจารย์ของเราที่ทำ ท่านทำของท่าน แล้วท่านคุยกันภายใน หลวงตาท่านบอกว่า “ครอบครวักรรมฐาน”

ครอบครวักรรมฐานเขารู้มือกัน รู้ว่าใครมีน้ำหนักมาก มีน้ำหนักน้อย ใครจริงใครไม่จริง ครอบครวั ในครอบครวัภายในใจ นี่เขาพุดกันภายใน

นี่เป็นภายในมันก็เป็นการเคารพ เป็นการเอื้อเฟื้อกับกรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครอบครัวนี้เราจะรักษากันไว้ แล้วมันไปรู้จริงกันภายใน แล้วเขาจะรู้กัน ใครมีปัญหาสิ่งใดที่แก้ไขไม่ได้ จะไปหาครูบาอาจารย์ที่ท่านแก้ไขได้ ท่านแก้ไขได้ แก้ไขได้ ท่านจะชี้ให้เราเห็นเลยว่าผิดถูกอย่างไร เริ่มต้นอย่างไร จะทำอย่างไร นี่เป็นการภายใน เขาไม่ออกมา ประชาสัมพันธ์ ไม่ออกมาเพื่อหาผลประโยชน์หรอก

นี่พูดถึงว่า ถ้าอัสวักขยญาณที่ไม่มีอภิญญา ไม่มีอภิญญาเพราะไม่ได้เจริญสมณะ

คำว่า “เจริญสมณะหรือไม่เจริญสมณะ” ใ้คนที่เจริญยังไม่รู้ตัวเองเลย สิ่งในโลกๆ เขาทำอยู่ที่ว่ารู้ตัวทั่วพร้อมด้วยความเป็นปัญญานะ ถ้าเขามีสติสัมปชัญญะพร้อม ถ้าเขามีอำนาจวาสนานะ มันก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิเท่านั้นนะ ถึงที่สุดแล้วมันปล่อย ถึงที่สุดแล้วมันโล่งๆ แต่มันเป็นมิจฉา มิจฉาเพราะว่าเขาเข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม เพราะความเข้าใจผิดว่าเป็นธรรม เขาคิดว่าเขาได้ทำ แล้วได้ทำแล้วนะ สุดท้ายแล้วเขาไม่ได้อะไรเลย

ไม่ได้อะไรเลยเพราะอะไร ไม่ได้อะไรเลยเพราะว่าเขาไม่ได้เดินตามขั้นตอนของมันไง มันไม่ได้อะไรเลยเพราะเขาไม่ได้พัฒนาใจของเขาขึ้นไปไง ถ้าใจเขาถ้าเป็นสัมมาสมาธิ จิตรู้แล้ว ออกเห็น ถ้าออกเห็นอันนั้นมันจะเป็นวิปัสสนา

คำว่า “ปัญญา” ปัญญาวิปัสสนา มันปัญญาอะไร ปัญญาเด็กเล่นขายของ พระพุทธเจ้าบอกไว้แล้ว ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล หัวใจนั้นไม่มีมรรคขึ้นมา ทำมรรคไม่ถูกต้อง ทำมรรคไม่สมองค์ประกอบขึ้นมา ผลมันเกิดขึ้นมาไม่ได้

ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ แล้วเหตุมันเหลวไหล เหตุมันสับสน ธรรมะสับสน ธรรมะเหลวไหล ไม่มีอยู่จริง แต่ถ้ามีอยู่จริง ครูบาอาจารย์เราถ้าทำเป็นจริงจะเป็นจริง

เขาบอกว่าไม่มีสมณะ

เพราะมันไม่มีสมณะ ก็เอ็งเรียกชื่อเฉยๆ แต่คุณสมบัติของสมาธิ เอ็งก็ไม่รู้จัก คุณสมบัติ คุณสมบัติของมัน องค์ประกอบของมัน เอ็งก็ไม่รู้จัก

แต่ครูบาอาจารย์ของเราท่านปฏิบัติมาแล้วท่านรู้หมด องค์ประกอบของสติ องค์ประกอบของสมาธิ องค์ประกอบของภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา องค์ประกอบของมันครบถ้วน พอครบถ้วนถึงามขึ้นมา หมั่นฝึกฝนนะ พอฝึกฝนสมดุลง สมดุลคือมัชฌิมาปฏิปทา

ถ้าไม่สมดุล อย่างพูดเมื่อคืนนะ ไม่รู้ว่รอบ ไม่รู้ว่รอบก็รบกับกิเลสไง ไม่รู้คืออวิชา อวิชา อวิชานี้เป็นเจ้าวัฏจักรเลย แต่กิเลสที่มันพอกพูนมาคือข้อมูลลบ ข้อมูลของกิเลส แล้วเราไม่รู้เท่า แล้วปฏิบัติไปมันจะสมดุลได้ไหม เพราะไม่รู้ว่มันลบ ไม่รู้ว่เป็นกิเลส แล้วกิเลสมันหลอกหลวง แต่ถ้าทำสมณะๆ ทำสมณะ จิตมันจะสงบระงับเข้ามา พอมันถึงตัวมันเองแล้ว พอมันพิจารณาแล้วมันจะเข้าไปสู่ข้อมูลลึกในจิตใต้สำนึกในจิตนั้น ถ้าภาวนาไปมันจะเข้าใจเรื่องอย่างนี้หมดเลย

ถ้าไม่เข้าใจมันก็มาเถียงกันตรงนี้ ใ้มันหย้าปากคอก ใ้บอกว่า สมณะหรือวิปัสสนา วิปัสสนาหรือสมณะ เอาชื่อ ตั้งชื่อมัน ตั้งโจทย์มาแล้วแบ่งข้าง แล้วสู้กัน ตายหมดนะ ทะเลาะกันสองฝ่ายแล้วตายหมด กิเลสหัวเราะเยาะตบมือชอบใจ แต่คนปฏิบัติไม่ได้อะไรเลย

แต่ครูบาอาจารย์ของเรา นี่ไง ในครอบครวักรรมฐานท่านถึงรู้กันภายใน ใครมีความชำนาญอย่างใด ใครมีน้ำหนักรมากน้ำหนักน้อยจริงจ้งแค่ไหน ถ้าเป็นความจริงนะ แล้วมันเข้ากันโดยธาตุ นี่คนจริงชอบของจริง คนเร่ร้อนชอบเย็นยอ ชอบคนยกย่องสรรเสริญ มันก็ไปอยู่สังคมอย่างนั้นนะ สังคมเลื่อนลอย สังคมที่ไม่มีข้อเท็จจริง

นี่ถามว่า “จึงอยากถามหลวงพ่อกว่า ที่ผมศึกษามาผิดหรือถูกอย่างไร ไม่ต้องเจริญสมณะก็สามารถเข้าถึงมรรคได้จริงหรือไม่ครับ”

อ้าว! ก็ลองทำดู นี่ไง มันค้นหาที่ใจเราใจ ถ้าเราทำของเรานะ เราทำของเรา ทำให้จริงจ้งขึ้นมาเลย

ไม่ต้องทำอะไรเลยแล้วเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา แล้วมาคุยกับครอบครัวกรรมฐาน มาคุยกับครูบาอาจารย์ของเราที่มีจริง มาคุยได้เลย **ธมฺมสภาจฺจนา เอตมฺมจฺจลฺมุตฺตมํ** สนทนาธรรม เอาจธรรมกับธรรมมาแจกแจกกัน ถ้าเอาธรรมกับธรรมมาแจกแจกกัน ธรรมมีอันเดียว

ธรรมของหลวงปู่มั่น เห็นใหม่ พระอรหันต์มีประเภทเดียว ประเภทสิ้นกิเลส แล้วถ้าสิ้นกิเลสแล้วมันจะมีอะไรขัดแย้งกันถ้าคุยกันนะ

มันจะขัดแย้งกัน พระอรหันต์ประเภทเดียว พระอรหันต์ที่สิ้นกิเลส ไปเจอพระอรหันต์แตกต่างหลากหลาย พระอรหันต์ตาบอดคลำช้าง แล้วทางวิชาการ สาธุ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐ สาธุจริงๆ นะ ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ ไม่อยากไปพูดกระทบกระเทือนเลย

แต่เวลาคนที่ม่กิเลสหนาๆ ไปศึกษามาแล้วบอกพุทธพจน์ๆ อ้างว่าเป็นคำพูดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาพูดนะ พูดด้วยมุมมองของตนทั้งนั้นเลย เอาจธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบังหน้าไว้ แล้วเอาความชอบของตน เอาความชอบของตน แล้วอ้างว่าพุทธพจน์ๆ ฉะนั้น เราเจอคนประเภทนี้ เราจะคุยกับเขาประจำ

เขวขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ก่อน เอาพุทธพจน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทิดทูนบูชาไว้ แล้วมึงกับกูจะกัน มึงกับกูนี้ว่ากัน มึงว่าอย่างไร ว่ามา อย่าอ้างสาธุ ตอนนี้นะ อ้างว่าเป็นพุทธพจน์ อ้างว่าเป็นธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาพูดมาความเห็นเขาทั้งนั้นนะ

แต่เวลาเราพูดนะ เวลาเราพูด สาธุจริงๆ นะ เขาจะบอกว่าพระกรรมฐานไม่ศึกษา คือไม่มีเปรียญ ๙ ประโยค ใ้เปรียญ ๒ เปรียญ ๓ เขาว่าต่ำต้อย ของเขา ๙ ประโยคนะ แล้วมีพัดแหลมๆ อีกต่างหาก มีอำนาจอีกนะ มึงต้องฟังกู มึงต้องฟังกู กูได้รับการมอบอำนาจมาด้วยการพระปรมาภิไธยเชียวนะ นั้นนะว่ากันไปร้อยแปดพันเก้า

แต่ถ้าความจริงๆ ถ้ามันเป็นความจริงมันเป็นความจริงอย่างนี้

ที่นี่เขาบอกว่าจะเป็นสมณะหรือจะเป็นวิปัสสนา มันเป็นเรื่องหนึ่งของมรรค มรรค ๘

โรงเรียนใดก็ได้แล้วแต่ ถ้าลูกศิษย์มันไม่ส่งการบ้าน มันไม่เข้าสอบ มันผ่านไม่ได้หรือ
มันผ่านไม่ได้ นี่ก็เหมือนกัน มรรค ๘ ข้อสอบ ๘ ข้อ มันส่ง ๗ ข้อ มันส่งหมดเลย ส่งปัญญา ส่ง
ทุกอย่างเลย มันบอกว่าสมณะไม่จำเป็น นักเรียนเป็นใหญ่ไง เอนักเรียนเป็นตัวตั้ง อาจารย์ต้อง
กราบตักนักเรียนนะ มันส่ง ๗ ข้อก็ให้มันผ่าน นักเรียนจะสั่งอาจารย์เลย อาจารย์ต้องให้มันผ่าน
นะ แล้วให้มันผ่านไปให้หมด เป็นไปได้ไหม ใต้นี่มันเป็นเรื่องโลก เป็นเรื่องโลกนะมันได้ แต่ถ้าเป็น
ข้อเท็จจริงไม่มีทาง เป็นไปไม่ได้

ฉะนั้น เวลาประพฤติปฏิบัติ จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ กลั่นออกมาจากมรรค ๘ ไม่
มี เป็นไปไม่ได้ แล้วเป็นไปได้อย่างไรละ เป็นไปได้ หลวงปู่มั่นท่านเทศน์มาจนพวกเราชื่นชม
เป็นไปได้อีกหลวงตาท่านเทศน์ ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา นี่สิ่งที่เป็นไปได้

ฉะนั้น คำว่า “เป็นไปได้อ” เวลาท่านเทศน์ เทศน์แกมหม้อเล็ก เวลาเทศน์ท่านเทศน์กับ
พระ ท่านเทศน์กับผู้ที่กำลังแก้กิเลส ท่านเทศน์อยู่ คนที่กำลังค้นคว้า คนที่กำลังไฝหา เวลาท่าน
เทศน์จบ เวลาท่านพูดกับหลวงปู่ลี “ลีเนาะ ลีเนาะ” คือมันเหมือนกันไง พระอรหันต์เทศน์กับ
พระอรหันต์ฟังอยู่ หลวงปู่ลีเป็นพระอรหันต์

แล้วหลวงปู่ลี หลวงตาท่านเป็นคนขึ้นมา เวลาหลวงตาท่านเทศน์จบแล้ว อยู่ที่บ้าน
ตาด เราก็นั่งฟังอยู่ด้วย ท่านหันไปหาหลวงปู่ลีเลย “ลีเนาะ ลีเนาะ” นั่นนะพระอรหันต์มีประเภท
เดียว ประเภทสิ้นกิเลสไง ประเภทสิ้นกิเลสแล้วไม่มีอะไรขัดแย้งเลย ประเภทสิ้นกิเลส อู้ฮู! ท่าน
พูดแล้วเหมือนกันหมดเลย ใจของเรายังเถียงกันไม่จบนะ

ฉะนั้น กรณีอย่างนั้นมันเป็นเรื่องของตาบอดคำข้าง ศึกษาที่ใจ ศีลธรรมะขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ สาธุจริงๆ เพราะว่าพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ มันเป็นสุด
ยอด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้สุดยอดมากๆ แต่กิเลสของคนนะ กิเลสของคนบังเงา
เอามาบังเงา เอามาบังกิเลสของตนนะ แล้วเอากิเลสของตนมาขาย เอากิเลสของตนมาเหยียบ

อย่าคนอื่น บังด้วยพุทธพจน์ บังไว้ด้วยธรรมะของพระพุทธเจ้า แล้วเหยียบเขาไป ไม่เป็นความจริง

แต่นี้มาถามว่า “แล้วสิ่งที่ผิดหรือถูกอย่างไร ไม่ต้องเจริญสมณะแล้วสามารถเข้าถึงมรรคผลนิพพานได้จริงหรือไม่ครับ รบกวนหลวงพ่อบอกด้วย”

นี่หลวงพ่อบอกแล้ว ตอบจบแล้ว เพราะมันเป็นกระแสสังคม แล้วมันกระแสสังคม แล้วภาษาเรา ภาษาเรา ดูถูกดูหมิ่นเหยียดแคลงกันด้วยกิเลสนะ

แต่เวลาหลวงตาท่านพูดบ่อย พระผู้ใหญ่ที่มาเทศน์ฯ ท่านก็อยู่ในสังคมด้วยกัน มันยังมีอยู่ในหัวใจ คือมันตึงตึง มันอะไรกันนะ แต่พูดออกไปไม่ได้ไง เพราะเขารู้กับเราไม่ได้ไง

เหมือนเรา เราพูดภาษาไทยกัน แล้วเราไปพูดกับต่างชาติ ต่างชาติเขาฟังเราไม่ออก เราไปพูดอะไร เขาก็ไม่รู้อะไรกับเราหรอก เพราะเขาไม่รู้ภาษาไทยไง

แต่ไฉนภาษาใจ ดุสิต เวลาคณะอาจารย์ท่านเทศน์เทวดา อินทร์ พรหม นี่ภาษาใจ ภาษาใจมันพูดง่ายกว่าภาษาคำพูดอีก ภาษาสมมุติเนี่ยยุ่งมากเลย แล้วไฉนภาษาสมมุติแล้ว ยังมีครูบาอาจารย์ของเราประพฤติปฏิบัติจนเขาเชื่อถือ แล้วตัวเองก็จะมาคิดว่ามันเป็นอย่างนั้น ไม่ใช่หรอก

ถ้ามันเป็นจริงๆ แล้ว เป็นจริงแล้วนะ เม้มปากแล้วนั่งลง แล้วนั่งลง ฟังนี้รู้หมด ฟังแล้วรู้หมด คนไม่รู้ไม่เห็นนะ คนไม่รู้ไม่เห็น เวลาพูด ดุสิต ในทางราชการ ฝ่ายปฏิบัติ ฝ่ายปฏิบัติกับฝ่ายนโยบาย มีปัญหาทั้งนั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน ทุกอย่าง เพราะเขาศึกษามาเป็นปริยัติ ทางทฤษฎี แต่ยังไม่ลงปฏิบัติเลย ยังไม่เห็นอะไรเป็นจริงเป็นจังเลย ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา อ้อ! ใ้ที่พูดไปนี่มันไม่เป็นอย่างนี้เลยเนาะ ใ้ที่พูดไปก็พูดไปแล้ว ก็ยังไม่รู้จริงพูดไปก่อนไง

แต่ให้มันรู้จริงขึ้นมาก่อน ฉะนั้น เวลาหลงตาท่านบอก ถ้าปฏิบัติยังช่วยตัวเองไม่ได้
อย่าไปสอนคนอื่น ให้ช่วยตัวเองได้ก่อนถึงจะไปสอนคนอื่นได้ แล้วสอนมันสอนได้หมดเลยด้วย
สอนได้หมดเลย มันจะเห็นตั้งแต่เริ่มต้น

เพราะว่าหลงปุ้มัน หลงตา ครูบาอาจารย์เรา เริ่มต้น คูสิ หลงปุ้มันพิจารณาแล้ว
พิจารณาอีก ต้องไปลาพระโพธิสัตว์ก่อน เวลาหลงตาจิตเสื่อมแล้วเสื่อมอีก เริ่มต้นจะจับผิด
จับพลัดจับผลูไปอยู่กับหลงปุ้มันนะ ท่านบอกสอนเหมือนเด็กๆ เลย เริ่มต้นนี้ ใ้ไฮ! กว่ามันจะ
ยืนตัวได้ กว่ามันจะก้าวเดินได้ กว่ามันจะเป็นไปได้

แล้วถึงบอกว่าทารก “ไม่ต้องทำสมณะ”

เด็กไม่เลี้ยงมันเลยมันจะโตขึ้นมาได้อย่างไร เป็นไปไม่ได้หรอก มันไม่มี แต่ถ้ามันจะมี
ต้องมีอย่างนี้ มีต้องมีเหตุมีผล มีข้อเท็จจริงเสริมครบสมบูรณ์ตลอด จบ

ถาม : เรื่อง “อาการอวัยวะใหญ่ขึ้น”

กราบนมัสการหลวงพ่อกุญชร หนูมีเรื่องสงสัยอยากจะกราบเรียนถามหลวงพ่อกุญชร คือ
ในขณะที่ฟังเทศน์สดๆ จากหลวงพ่อกุญชรในตอนกลางคืน แล้วเกิดอาการรู้สึกอวัยวะของตัวเอง
หนาใหญ่กว่าปกติหลายเท่าๆ เช่น ปากใหญ่มาก หนามาก แก้มใหญ่มาก หนามาก หนักมาก
เช่นเดียวกัน อาการเหล่านี้คืออะไรเจ้าคะ

ตอบ : ลูกศิษย์กรรมฐานแท้ๆ เลย เกิดอาการแบบนี้ เกิดอาการแบบนี้มันเกิดปีติใจ นี่แหละ
อาการของปีติแหละ เวลาปฏิบัติเริ่มต้นนะ เกิดอาการอวัยวะใหญ่ขึ้น

นี่พูดเป็นเชิงยกตัวอย่างเนาะ เดี่ยวจะหาว่าอวด เวลาเราประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ นะ
เวลาตัวเองมันขยายใหญ่ขึ้น ตัวเองนี่ขยายใหญ่ขึ้น ความรู้สึกใหญ่ขึ้นๆ ใหญ่ขึ้นจนเรานั่งอยู่
บนโลกนี้ โลกนี้เล็กเท่าปลายเข็ม เรานั่งอยู่บนโลกนี้ ครอบโลกเลยนะ นี่เวลาตัวมันขยายใหญ่
ขึ้นๆ

ไอนี้แค่ปากหนาๆ แคปากหนาๆ แคมือใหญ่ๆ นี่อาการของปีติ เห็นไหม อาการของปีติ ปีตินี้เป็นได้หลากหลาย มันอยู่ที่วาสนา ปีติเป็นได้ถึงระดับโลกชาติได้เลย ระดับชาติของคนอื่นได้ก็ เพราะปีติ จิตมันสงบแล้ว นี่ปีติมันมีหลากหลายมาก

ฉะนั้น เวลาปีตินะ เวลาปีติ เรานั่งไป เราพุทโธๆ เวลาจิตมันสงบแล้วนะ มันเหมือนกับ ผิวหนังเขาเป็นเหมือนถุงพลาสติก แล้วข้างในนี้โปร่งหมดเลย เวลาเป็นนะ นั่งไปๆ เหมือน ผิวหนังนี้เป็นถุงพลาสติก แล้วข้างในว่างหมดเลย แต่ก็เป็น ขยายใหญ่ขึ้น ขยายเล็กขึ้น เป็น ทั้งนั้นนะ นี่พูดถึงว่าเป็นปีตินะ

นี่เวลาไม่รู้ มันเป็นก็มหัศจรรย์นะ แต่พอรู้แล้วอยากให้มันเป็น ไม่เป็นแล้ว อ้อ! อย่าง นี้เขาเรียกว่าปีติ เห็นไหม ลูกศิษย์กรรมฐานเราไม่มีการศึกษา เราไม่ได้ศึกษาท่องจำตำรับตำรา มา เวลามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันจะเกิดเป็นความจริงขึ้นมา

เวลาเกิดความจริงขึ้นมา อาการมันเกิดขึ้นมา อาการมันเกิดขึ้นมา เพราะว่าอันนี้มัน อยู่ในองค์ของสมาธิ องค์ของสมาธินะ วิตก วิจาร์ ปีติ สุข เอกัคคตารมณฺ์ องค์ของสมาธิ ถึง ที่สุดแล้วจิตตั้งมั่น จิตเป็นเอกเทศ จิตเป็นหนึ่ง เอกัคคตารมณฺ์ จิตตั้งมั่น นี่ถ้าเป็นโดยความ สมบูรณ์ของมัน

แต่ขณะที่มันเป็นสมาธิๆ วิตก วิจาร์ วิตกคือระลึก วิตกคือจุดหัวใจไว้ก่อน ถ้าเราไม่จุด หัวใจเราไว้ หัวใจมันจะคิดออกไปร้อยแปด วิตก วิตกคือควบคุมจิตไว้ วิตกคือนิ่งขึ้น วิตกก็วิตก ขึ้นมา วิจาร์ พุทกับโธ พุทกับโธ

วิตกคือจุดหัวใจเราไว้ แล้ววิจาร์ก็พุทโธๆ นะ คือเหมือนกับมันรีไซเคิล น้ำจะพัฒนาน้ำ เสียให้เป็นน้ำดี วิตก วิจาร์ พุทโธๆ พุทโธมันหมุนอยู่ในใจเรา มันหมุนอยู่ในใจ วิตก วิจาร์ พุทโธๆ ถ้ามันอยู่ของมัน ถ้ามันจะดีขึ้น น้ำเริ่มส่งกลิ่นเหม็น น้ำเริ่มกระจายออก ออกซิเจนมัน เริ่มปรับตัวมัน เกิดอาการ เกิดปฏิกิริยา พอเกิดปฏิกิริยา วิตก วิจาร์ เกิดปีติ ปีติคือปฏิกิริยาของ จิตที่มันจะเป็นไป พอปฏิกิริยาของมันจะเกิดขึ้นมันก็เกิดอาการ

เขาบอกว่า ปากใหญ่มาก หนามาก มันหนักมาก

แสดงว่าเวลาคนมันไม่รู้จักชื่อ นี่เข้าไปเห็น แต่ไม่รู้จักชื่อไง นี่เง วิตก วิจาร ปิติ แล้วถ้าต่อไปนะ พอต่อไป มีคนถามเหมือนกัน เดียวถามต่อเนื่องไป “หลวงพ่ เวลาปฏิบัติไปนะ อู้ฮู! ตัวหนามาก ตัวมันใหญ่มากเลย หลวงพ่ เดียวนี้พอไปมันไม่เห็นมีอะไรเลย มันนิ่งๆ”

อาการต่อไป อาการจากปิติมันจะเกิดสุข ความสุขนะ ความสุขความระงับ พอภาวนาไปนะ ผ่านปิติไปก็เป็นสุข แล้วก็งงนะ “เอ๊ะ! นี่มันอะไร หลวงพ่ มันไม่เห็นเป็นอีกเลย”

เวลาเกิดปิตีก็รู้ว่าปิตินะ เวลามันผ่านปิติไปมันไปเกิดสุข พอสุข เรารู้ว่าสุขใช่ไหม พอผ่านจากสุขไป เอกัคคตารมณฺ์ มันเป็นหนึ่งใน ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ เลย มันตั้งมั่นของมัน นั่นนะสัมมาสมาธิ นี่พูดถึงเวลาเขาทำสมาธิเขาทำกันแบบนี้ ถ้าทำแบบนี้มันก็เป็นข้อเท็จจริง

สิ่งที่ไปศึกษาก็ศึกษามา ดุสิต พระ เวลาพระบวชมา เรียนนักธรรมตรี เรียนนักธรรมโท ในนักธรรมโท ปีแรกเรียนนักธรรมตรีนะ ไปสอบนักธรรมตรี ได้นักธรรมตรี พอปีสองก็เรียนนักธรรมโท นักธรรมโทนะ เขาก็สอนตัดผ่านนะ เขาเรียกตัดเป็นกุสิ ตัดเป็นอนุวาท นี่มันอยู่ในตำรา แต่เวลาบวชมา ของเรานี้ก่อนบวชนะ ผีกัด พระส่วนใหญ่แล้วจะตัดผ้าได้ พระเราต้องตัดผ้าเป็น

เวลาเขาเรียน เขาเรียนนักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก จบนักธรรมเอกมาให้ทำรัง ดุมติดจิว รังดุมติดผ้าอังสะ ทำไม่เป็น เรียนจบแล้ว สอบผ่านแล้วนะ มันทำไม่เป็น

แต่พวกเราไม่ได้สอบไม่ได้เรียนอะไรเลยนะ แต่ทำเป็นหมดนะ พระป่าเราตัดผ้าก็เป็น ย้อมผ้าก็เป็น ซักผ้าก็เป็น ทำรังดุมก็ได้ ปะผ้าก็ได้ เย็บผ้าก็ได้ ทำได้ทั้งนั้นเลย แต่ไม่ได้นักธรรมเอก ไม่ได้ ใ้้นักธรรมเอกทำไม่เป็น มหายังทำไม่เป็นเลย ทั้งๆ ที่มันเป็นตำราเรียน เป็นตำราเรียน เรียนแล้วต้องปฏิบัติ

แต่ของเราเป็นกรรมฐานมานี้ ดุสิต พระส่วนใหญ่แล้ว & พรรษาส่วนใหญ่ท่องปาฏิโมกข์ ได้ทั้งนั้นนะ เพราะถ้าบวชมาแล้ว & พรรษาเป็นผู้ฉลาด จบนิตติศาสตร์ไง จบนิตติศาสตร์คือจบ

กฎหมายไป ท่องปาฏิโมกข์ได้ ปาฏิโมกข์ ๒๒๗ ธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าไป พระเราส่วนใหญ่
 ท่องปาฏิโมกข์ได้หมด คือจบนิติศาสตร์ จบกฎหมาย พอจบแล้วไปจุดดงคี่ที่ไหนก็ได้ ถ้ามีไม่จบ
 กฎหมาย มีไปไหนนะ มีไปโดนเขารีดตังค์นะ เดี่ยวพระตำรวจมันจะจับ แต่ถ้ามันท่องปาฏิ
 โมกข์ได้ นี่ไง นี่พระปฏิบัติ ไม่ได้สอบ ไม่ได้วัดผล ทำจริงๆ พระทำของเราขึ้นมาตัวเอง นี่พระ
 กรรมาฐานไป

แต่เขาก็ดูถูกนะ บวชมาไม่รู้ไม่เรียน บวชมาไม่มีปัญญา แล้วมันจะรู้อะไรละ หลับหู
 หลับตา

**หลับหูหลับตานี้แหละฝึกฝนมาจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น วัตรปฏิบัติเกิดจาก
 จิต ค้นหาเอาจากหัวใจของเรา ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมามันจะเป็นจริงขึ้นมาจากเรา ถ้า
 เป็นจริงได้นะ แล้วเป็นจริงได้ นี่สร้างศาสนทายาทขึ้นมาแต่ละองค์ๆ นะ**

ดูหลวงปู่มั่นท่านเป็นห่วงเป็นใย ท่านสร้างศาสนทายาทมา แล้วพอท่านนิพพานไป
 แล้วมันก็ยังส่งต่อมายังหลวงปู่ขาว หลวงปู่ชอบ หลวงตา ท่านพูดเลย หลวงตาเป็นผู้ที่ดีทั้งนอก
 ทั้งใน เป็นที่พึ่งของหมู่คณะไป หมู่คณะไปเที่ยวป่าเที่ยวเขาไหนมีปัญหาขึ้นมาก็มาขอความ
 ช่วยเหลือ มาขอความสนับสนุน สนับสนุนทั้งปัจจัยเครื่องอาศัย สนับสนุนทั้งการคุ้มครองดูแล
 สนับสนุนถึงการสั่งสอน สนับสนุนถึงการชี้ทาง สนับสนุนถึงการขวากหนามในหัวใจ สนับสนุน
 ทั้งนั้นนะ นี่หลวงปู่มั่นท่านสร้างศาสนทายาทอย่างนี้ไป

ไม่ต้องสอบได้นักธรรม ได้วุฒิ ได้วุฒิหมดเลย ยังดีนะ สมัยนี้นะ เราอ่านประวัติครูบา
 อาจารย์มา สมัยก่อนถ้าจบ ๙ ประโยค ถ้าสึกได้เป็นอัยการ ถ้าสึกนะ ตอนนี่ ๙ ประโยคสึกแล้ว
 จะเป็นอนุศาสน์ร้อยตรี เรียนไปเพื่อเอาร้อยตรีไป

**แต่ของเราจะ เรียนเพื่อจะจุดหัวใจไว้ เอ็งอยู่ป่า เอ็งอยู่โคนไม้ เอ็งอย่าไปยุ่ง
 กับสังคม เรียนเพื่อแบบนี้ไป เห็นไหม เราค้นหาจากหัวใจ ค้นหาจากความเป็นจริง
 ค้นหาของเราจะ นี่พูดถึงการประพฤติปฏิบัติ**

ฉะนั้น อยู่ที่คำถาม คำถามถามอย่างนี้มา ภาษาเรานะ เพราะเขาไม่ได้เรียนไง เขาถึง
ไม่รู้ว่าอาการที่ว่าอวัยวะใหญ่ขึ้น ปากหนาขึ้น ตัวใหญ่ขึ้น หน้ามากขึ้น แต่ไม่ใช่หนังหลับนะ ถ้า
หนังหลับนั่นไม่ใช่ สติพร้อม แต่ตัวมันใหญ่ขึ้น หนาขึ้น ใหญ่ขึ้น

เกิดอาการปิติ แต่ปิตินี้เล็กน้อยมาก ปิติที่มันรุนแรง ปิตินะ ถ้าพอเรามีสติสัมปชัญญะ
ขึ้นมันจะผ่านไป พอผ่านไป พอรู้ว่ามันปิติ รู้ว่ามันดี อยากจะอยู่กับมันไง อยากจะอยู่กับ
ความสุข อยากจะอยู่กับผลงานของตน แต่สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง มันอยู่คงที่ไม่ได้หรอก
สิ่งมีชีวิตมันจะเคลื่อนไหวของมันไปตลอด สิ่งที่เป็นสัจธรรมมันจะพัฒนาของมันขึ้นไป จากปิติ
มันจะเป็นสุข เอกัคคตารมณ์ แล้วถ้ามีสติมีปัญญาขึ้นไป เราจะเห็นสติปัญญา ๔ เราจะเห็น
สัจจะเห็นความจริงขึ้นไป มันจะเกิดวิปัสสนา เกิดพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป นี่ผู้ที่ปฏิบัติจริง
นะ มีครูบาอาจารย์คอยทำจริงขึ้นไป ขอให้มันจริง เห็นไหม

อ่านคำถามแล้วมันซ้ำๆ ไร เพราะเขาไม่ได้เรียน เขาไม่รู้ ไม่รู้ชื่อของมัน แต่เขาได้ตัว
ของมัน เขาได้ความรู้สึกอย่างนี้ แต่เขาไม่รู้ชื่อ มาถามเรา เราก็บอก นี่เขาเรียกว่าปิติ ปิติ เขา
เรียกว่า แต่เอ็งก็ไม่ได้แล้วแหละ ก็มันผ่านไปแล้ว เอ็งทำใหม่ละ อย่างนี้เขาเรียกว่าปิติ เอวัง